

NEHEMIA

Kern

Net als Ezra is ook Nehemia één van de ballingen die vanuit Babylonië terugkeren naar Jeruzalem. Hij is de leider die wordt ingevlogen om de muur van de stad te herbouwen. Als schenker van de Perzische koning is hij door God goed voorbereid om deze taak uit te voeren.

Nehemia is een man van gebed. En daarnaast is hij een harde werker met politiek inzicht. Letterlijk en figuurlijk worden er door hem muren geplaatst, zodat de inwoners van Jeruzalem herkenbaar zijn als volk van God.

Opbouw

Het boek Nehemia geeft weer hoe de muur van Jeruzalem wordt herbouwd en hoe Nehemia en Ezra het volk oproepen om te leven volgens de Thora. In elk hoofdstuk lezen we wel hoe Nehemia op God wijst, op Hem vertrouwt en tot Hem bidt. Soms schietgebedjes, soms lange gebeden. In hoofdstuk 9 staat een lang verootmoedigingsgebed, net als in Ezra 9 en Daniël 9.

Kerntekst

Nehemia werkt vanuit de overtuiging dat het 'de God van de hemel is die ons doet slagen.' (2:20)

Op hem is de uitdrukking 'ora et labora' ('bid en werk') van toepassing: 'Wij baden tot onze God, en met het oog op hun plannen zetten we wachten uit om hen dag en nacht in de gaten te houden.'

(4:3) De muur wordt herbouwd met in de ene hand een troffel en in de andere hand een wapen. (4) Dit is geen ongelooft van Nehemia, maar een nuchter omgaan met de situatie.

Uitgelicht

Nehemia versus Ezra

Ezra zit bij de tweede groep ballingen die uit Babylonië terugkeert. Nehemia zit bij de derde groep. Waar Ezra meer in zichzelf gekeerd is, is Nehemia meer expressief, een driftkop. Vergelijk de volgende teksten, nadat deze mannen erachter komen, dat de Judeeërs vrouwen uit de andere volken hebben getrouwd.

Nehemia: 'Ik maakte hun daarover verwijten, ik vervloekte hen, sommige mannen sloeg ik, ik trok de haren uit hun hoofd.' (13:25)

Ezra: 'Zodra ik dit hoorde, scheurde ik mijn kleren en mijn mantel. Ik trok het haar uit mijn hoofd en mijn baard, en ging zitten, verbijsterd.' (Ezra 9:3)

Ezra is meer geestelijk, een man die de Schriften onderzoekt en uitlegt. Nehemia is meer praktisch en iemand die steeds overlegt met God. Beide mannen proberen het volk bij de Thora te houden.

Ezra werkt aan de naleving van de Thora binnen de muren van Jeruzalem en in de tempel.

Nehemia herbouwt de muren van stad. Heel handig weet Nehemia de inwoners van Jeruzalem te motiveren om mee te werken aan de bouw van de muur. Hij laat iedereen bouwen aan het stuk muur dat grenst aan zijn eigen stukje grond. Zo wordt de muur in 52 dagen herbouwd. (3)

Daarnaast richt Nehemia's reformatie zich op vier punten, waarmee hij vooral politieke, sociale misstanden aanpakt: het vieren van het Loofhuttenfeest (8), het bestrijden van armoede (5), het houden van de sabbatswet (10,13) en het tegengaan van vermenging met andere volken (13).

Loofhuttenfeest

Eeuwenlang was dit feest niet meer gevierd. Maar voor het volk is het belangrijk om zich de uittocht te herinneren en te beseffen dat ze vrij zijn en dat alleen God hun Heer is.

Dit feest ligt gevoelig: net terug uit de ballingschap, bouwt iedereen eerst een huis voor zichzelf.

Het is van Nehemia ook politiek een slimme zet om dit feest weer op de kaart te zetten. Het

Loofhuttenfeest nivelleert: in een loofhut is iedereen gelijk. Rijk en arm gaan zo weer meer beseffen dat 'de vreugde die de Heer u geeft, uw kracht is'. (8:10)

En 'de feestvreugde was groot', tijdens dit eerste Loofhuttenfeest sinds de tijd van Jozua. (8:17)

Armoede

Nehemia bestrijdt de armoede door de vooraanstaande burgers en de bestuurders ter verantwoording te roepen. Hij verwijt ze dat ze rente van hun broeders vragen. Dit is door God verboden in de Thora. Door rente wordt de kloof tussen arm en rijk immers steeds groter. 'Geef hun daarom vandaag nog hun akkers terug, hun wijngaarden, olijfbomen en huizen, en scheld de rente kwijt van het geld en het graan, de wijn en de olie die u aan hen hebt geleend.' Toen zeiden ze: 'We zullen alles teruggeven en niets vorderen.' (5:11,12)

Sabbat

De ballingschap was een gevolg van het feit dat het volk zich gedurende 500 jaar niet had gehouden aan het sabbatsjaar, waarin schulden kwijtgescholden moeten worden en bezittingen teruggegeven. 70 sabbatsjaren had het volk overgeslagen. Daarom moesten de Judeeërs 70 jaar in ballingschap. Nu, na de ballingschap, wordt de sabbatswet gelijk weer overtreden. (10,13)
Dat pakt Nehemia aan: 'Ik maakte de vooraanstaande burgers van Juda verwijten, en zei tegen hen: 'Wat doet u voor schandaligs, u ontheiligt de sabbat! Is dat niet hetzelfde wat uw voorouders deden, en waarom onze God zoveel kwaad over ons en over deze stad heeft gebracht? Door de sabbat te ontheiligen roept u een nog groter onheil over Israel af.' (13:17)

Vermenging

Net als Ezra handelt Nehemia heel streng en strikt waar het gaat om gemengde huwelijken met vrouwen uit andere volken. God lijkt hierdoor zo buitensluitend (zie ook de samenvatting van Ezra). Dit is het spanningsveld tussen herkenbaar zijn en open zijn. Om herkenbaar te zijn is de verticale lijn, tussen God en zijn volk, belangrijk. En daarvoor zijn mensen nodig zoals Ezra en Nehemia. En af en toe een muur. Vanuit die herkenbaarheid kan de voorbeeldfunctie en de aantrekkingskracht worden uitgeoefend, de horizontale lijn. Waardoor mensen als Ruth en Rachab weer kunnen binnenkomen.

Opgemerkt

Leiders

Nehemia leert als schenker aan het hof van de Perzische koning het hele proces van de druif tot aan de wijn te bewaken en aan te sturen. Onder grote druk (dagelijks moet hij de wijn van de koning voorproeven) kan hij presteren. Kwaliteiten die hij nodig heeft, om in Jeruzalem leiding te geven aan de herbouw van de muur. Hij krijgt te maken met tegenstand en moet de bouwers zien te motiveren. Zo zien we bij meer leiders in de bijbel dat ze door God mooi worden klaargestoomd voor de taak die Hij voor hen in gedachten heeft. Denk aan Mozes, David, Paulus.

Bidders

C.S. Lewis heeft gezegd : 'Mijn gebed verandert God niet, het verandert mijzelf'. Dat zien we zeker ook in het leven van Nehemia.

Herkenbaar en open

Het deel van het Joodse volk dat na de ballingschap nog over is, moet opnieuw beginnen. En daarvoor even in isolement. Binnen de muren immers leer je van Gods goedheid en genade en wordt de Thora beschermd. En dat is nodig om herkenbaar te zijn als volk van God. Vervolgens moet daarmee wel naar buiten worden getreden, zodat anderen kunnen zien, hoe goed het is de God van Israel te dienen. (Deut. 4:4-8) Het is dus steeds zoeken naar het evenwicht tussen herkenbaar zijn en open zijn. Datzelfde geldt ook nu nog.

Uiteindelijk zijn er geen muren meer nodig, Jeruzalem zal een open stad blijven. (Zach. 2)
Het nieuwe Jeruzalem heeft wel muren rondom, maar de twaalf poorten zullen altijd open staan. (Op. 2)